

Mässling

Mässling är en mycket smittsam virusinfektion som kan ge allvarlig sjukdom. I många delar av världen ökar mässling varför fler riskerar att utsättas för smitta i samband med resor. Under 2024 rapporterades drygt 360 000 fall av mässling globalt. I WHO:s Europaregion, som även innefattar Centralasien, dubblerades antalet fall av mässling under 2024 jämfört med 2023 till knappt 130 000 fall vilket är det högsta antalet fall på över 25 år. Av dessa var 40 % barn under 5 år och orsaken bedöms framför allt vara bristande vaccinationsprogram.

För ett gott skydd mot mässling behövs två doser vaccin. I Sverige ingår mässlingsvaccin i det allmänna barnvaccinationsprogrammet sedan 1982, och vaccinationstäckningen är generellt hög. Det finns dock grupper i befolkningen som kan sakna skydd mot mässling, vissa personer födda i Sverige i slutet av 1960-talet eller början av 1970-talet kan ha undgått sjukdomen och inte heller erbjudits två doser vaccin. Personer födda i andra länder kanske inte har erbjudits vaccination, även om många länder har haft vaccinationsprogram mot mässling länge. Inom vård och omsorg rekommenderas all personal, även personal som är i vårdmiljön utan att direkt vårda patienter, att vaccinera sig.

Inför en utlandsresa är det viktigt att ovaccinerade eller ofullständigt vaccinerade ser över och kompletterar sitt vaccinationsskydd. Barn som ska resa utomlands kan vaccineras från 12 månaders ålder inom ramen för barnvaccinationsprogrammet och i särskilda fall tidigare om risken för smitta är hög, till exempel inför resa till länder med många mässlingsfall.

Gonorré

Gonorré har ökat under de senaste fem åren både nationellt och i vårt län. De flesta är smittade i Sverige och den vanligaste smittvägen är män som har sex med män (MSM), men ökningen ses även bland personer som har sex med motsatt kön.

Flera insatser pågår i syfte att minska smittspridningen, dels information till vårdpersonal av vikten av att ställa rätt frågor vid besök, dels genom att uppmuntra invånarna till säker sex och att testa sig, i rätt lokal efter sexuell praktik. Kondom är ett bra skydd mot sexuellt överförbara infektioner (STI). Ungdomar och unga vuxna som är 22 år eller yngre kan hämta kondomer gratis på ungdomsmottagningarna i länet. Dessutom kommer Folkhälsomyndigheten ha en riktad kampanj till ungdomar och unga vuxna på Instagram och Facebook under sommaren.

Smittskydd & vårdhygien Region Örebro län			
Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.skeppstedt@regionorebrolan.se
Epidemisjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se
Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se			
Hygienläkare	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Åsa Beraki	Tfn 019 - 602 46 50	asa.beraki@regionorebrolan.se
Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Kersti Wallin	Tfn 019 - 602 11 99	kersti.wallin@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofie Gustavsson	Tfn 019 - 602 10 38	ann-sofie.gustavsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Maria Stenegård	Tfn 019 - 602 52 88	maria.stenegard@regionorebrolan.se

Mpox

Sedan hösten 2023 har utbrott av mpox rapporterats från Afrika och WHO klassificerar utbrottet som ett internationellt hot mot människors hälsa (PHEIC). Flest fall har rapporterats från Demokratiska republiken Kongo, Burundi och Uganda, men under senaste månaden även från Sierra Leone. Klad 1 har rapporterats från flera länder utanför Afrika, de flesta fallen med resekoppling, även klad 2 cirkulerar globalt.

Efter en längre tid med få fall i Sverige ses en ökning av klad 2b under 2025. Totalt har 61 fall rapporterats sedan december 2024, samtliga fall är vuxna och de flesta är män. Fallen rapporteras främst från Stockholmsregionen men även ett fåtal fall från Västra Götaland. Läs mer; [Mpox \(Sverige, december 2024–\) — Folkhälsomyndigheten](#)

Vaccin mot mpox erbjuds till personer som haft nära fysisk kontakt med någon som har mpox eller om man bedöms ha ökad risk att utsättas för smitta.

Badsårsfeber

Badsårsfeber orsakas av vibriobakterier som är vanligt förekommande i bräckt och salt vatten, men kan även finnas i sötvatten. Bakterien växer till vid temperaturer över 20 grader.

Inkubationstiden är oftast 1–3 dagar men kan också vara så kort som några timmar. Symtom är t.ex. sårinfektion i ett existerande sår som i sällsynta fall kan orsaka blodförgiftning, infektion i hörselgång eller mellanörat, eller magtarminfektioner efter intag av vatten, rå fisk eller skaldjur som är förorenat med vibriobakterier. Personer som har sår bör undvika utomhusbad eller bad i badtunnor med sjö eller havsvatten vid vattentemperatur över 20 grader.

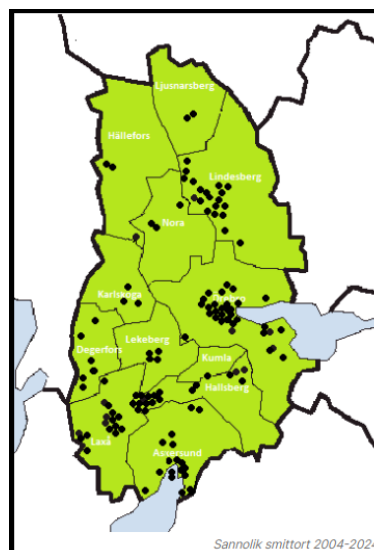
Vaccinationer inför sommaren

TBE

TBE-smitta är numera utspridd över hela vårt län och vaccination rekommenderas till alla som rör sig ute i skog och mark i Örebro län samt övriga riskområden, se smittskydds hemsida för mer information.

[Vaccin mot TBE - Smittskydd Region Örebro län](#)

Vaccination ger ett bra skydd mot TBE, men måste upprepas för att ge fortsatt skydd. Under 2024 hade vi sammanlagt 17 fall och 10 av dessa uppgavs vara smittade i länet. Under 2025 har vi hittills haft 1 fall.

Hepatit A

Hepatit A är en sjukdom som förekommer globalt och sprids då främst via avloppsförorenat vatten men kan även smitta från person till person eller via livsmedel. Årligen rapporteras cirka 100 fall i Sverige, varav knappt hälften har smittats i Sverige. Inför sommaren vill vi passa på att påminna alla er som träffar familjer och barn som ska resa till länder där hepatit A förekommer endemiskt att de behöver vaccineras inför resan.

Affisch; Vaccinera dig och dina barn mot hepatit A innan resan, se [Informationsmaterial/Utbildning - Smittskydd Region Örebro län](#)

Vaccinationer på gång

Nya rekommendationer för ökat skydd mot HPV-orsakad cancer

I slutet av förra året publicerade Folkhälsomyndigheten rekommendationer om vaccination mot humant papillomvirus (HPV) som innefattar alla ovaccinerade kvinnor och män upp till och med 26 års ålder. Syftet är att fler i Sverige ska få ett skydd mot HPV, och därmed på sikt minska förekomsten av HPV-orsakad cancer.

HPV-vaccin ingår sedan tidigare i det allmänna vaccinationsprogrammet för barn. Med de nya rekommendationerna som redan implementerats i regionen, har nu vuxna till och med 26 års ålder möjlighet att vaccinera sig mot en avgift på 220 kr per dos.

Risken för HPV-orsakad cancer är högre inom vissa grupper. Det är därför extra angeläget att ovaccinerade män som har sex med män, transpersoner och personer som lever med hiv vaccinerar sig.

HPV-vaccin skyddar både tjejer och killar mot cancer

- HPV, humant papillomvirus, är ett vanligt virus som smittar vid alla typer av sex.
- Vaccination ger ett bra skydd mot HPV-orsakad cancer.
- Alla personer till och med 26 år, oavsett kön, som inte tidigare vaccinerat sig mot HPV rekommenderas därför att göra det till en kostnad av 220 kronor.

• Läs mer och boka tid på 1177.se

Du kan också läsa mer om HPV på umo.se/hpv

Covid-19 vaccin

Folkhälsomyndigheten (FoHM) har tagit beslut om revidering av rekommendationer om vaccination mot covid-19. FoHM rekommenderar nu en dos vaccin mot covid-19 varje år, företrädesvis på hösten, till

- Alla personer 75 år och äldre
- Alla personer 18 år och äldre med immunsuppression på grund av behandling, organtransplantation, blodcancersjukdomar eller annan immunhämmande sjukdom, inklusive njursvikt.
- Personer 50–74 år med någon av följande underliggande sjukdomar eller tillstånd som ökar risken för svår covid-19:
 - Hjärt- och kärlsjukdom inklusive stroke (hypertoni som enda diagnos ingår ej)
 - Kronisk lungsjukdom såsom KOL eller svår instabil astma
 - Diabetes mellitus typ 1 och 2
 - Leversvikt
 - Njursvikt
 - Sjukdomar eller tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation, till exempel obesitas med ett BMI på 40 eller högre (extrem fetma).
- Personer som inte omfattas av rekommendation enligt definitionen ovan, men har avancerad sjukdom eller tillstånd som orsakar nedsatt hälsotillstånd på ett sätt som gör att covid-19 riskerar att få ett allvarligt förlopp, rekommenderas vaccination mot covid-19 oavsett ålder, efter läkarordination. Exempel på sådan sjukdom kan vara svår lungsjukdom eller uttalad skörhet på grund av omfattande samsjuklighet.

Åldersgränser i rekommendationen avser den ålder som uppnås innevarande år. En rekommendation för vuxna gäller från 18-årsdagen. Personer som rekommenderas en dos kan avstå vaccination om de redan haft bekräftad covid-19 efter 1 september 2025.

Barn under 18 år rekommenderas vaccination mot covid-19 vid ökad risk för allvarlig covid-19, efter enskild läkarbedömning och med läkarordination.

Förändringen innebär att målgrupperna för influensa och covid-19 delvis kommer att skilja sig åt.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/rekommendationer-for-vaccination/rekommendationer-om-vaccination-mot-covid-19/nya-rekommendationer-om-vaccination-mot-covid-19-fran-1-september-2025/>

Vårdhygien

I december 2024 godkände Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp ”[Handlingsplan för att minska smittspridning och förebygga vårdrelaterade infektioner](#)”.

Handlingsplanen bygger på WHO:s evidensbaserade riktlinjer samt Socialstyrelsens vägledning för god hygienisk standard. Planen är ett stöd för verksamheterna att systematiskt bedriva ett effektivt och långsiktigt vårdhygieniskt arbete inom hälso- och sjukvård i Region Örebro län. Som en start av implementeringen av handlingsplanen skickades en enkät ut till samtliga verksamhetschefer/vårdcentralchefer eller motsvarade i Region Örebro län i slutet av mars 2025.

Syftet med enkäten var att få en övergripande bild av hur verksamheterna inom hälso- och sjukvård i Region Örebro län i dagsläget arbetar med infektionsförebyggande åtgärder, samt ge chefer möjlighet att reflektera över hur detta arbete bedrivs och följs upp i den egna verksamheten. Enkäten skickades ut till verksamhetschefer/vårdcentralchefer eller motsvarade inom Område Nära vård, Område Psykiatri, Område Specialiserad vård samt till privata vårdcentraler, totalt ~70 chefer. Resultatet presenterades den 4 juni för Rådet för medicinskt kunskapsstöd (RMKS).

Strama

[AntibiotikaSmart Sverige](#) är ett projekt som syftar till att stödja alla i samhället, individer, verksamheter och beslutsfattare, på olika nivåer för att agera antibiotikasmart.

Arbetet med AntibiotikaSmarta vårdcentraler pågår och drygt hälften av regionens vårdcentraler har anmält sig och arbetar nu med kriterierna. Även arbetet med AntibiotikaSmarta kliniker har börjat ta form och flera kliniker inom VO medicin har anmält intresse och arbetar med sina kriterier. Tyvärr är det få kliniker inom VO kirurgi som hittills har kommit igång med arbetet.

Infektionsverktyget

Under våren har arbetet fortlöpt med validering av Infektionsverktyget och planering för hur data ska rapporteras ut i verksamheterna. Nu i sommar kommer flera kliniker få ett första utskick med uppgifter om vårdrelaterade infektioner i den egna verksamheten samt diagnoskopplade förskrivningsdata. Därefter kommer motsvarande rapport skickas kvartalsvis. Tanken är att verksamheterna ska följa förekomsten av vårdrelaterade infektioner och sin antibiotikaförskrivning över tid samt reflektera över ev. förbättringsmöjligheter.

Säsongsvirusdagen 30 september

Save the date: 30 september, planering pågår med information inför höstens vaccinationsinsats. Innehåll – information av säsongsvirus, vaccin och utbildning ”behörighet att vaccinera”. Heldag för er som önskar behörighet att vaccinera och halvdag för er som endast önskar information om hösten vaccinationsinsats. Mer information kommer.

Med önskan om en skön smittfri sommar!

